

מסורת הש"ס

^(א) מוסף פ"א דמעילה [ע"ש], ^(ב) כ"א נמי, ^(ג) פ"א ניטה,

נוסחת הריב"ן

[א] אם מחייב חטאת ועולה הן כגון מלורע שהביא חטאת בזהמה ועולה בזהמה אם רצה להוסיף עליהן ולהביא מהן חטאת יביא שה"ד: [ב] כצ"י כתוב כאלו הדי"ה ע"א שכתוב לקמן אחר תיבות ילכו לים המלח: [ג] עולת נדבה: [ד] ובעולה בבי"א על מעשה אחד: [ה] (שמה) ליתא בבי"י: [ו] מחוייב: [ז] והיטו: [ח] ה"ד סתומין דלמיר יפלו לנדבה כגון שהפרישן ביחד קמם ח"ד לא תימא: טן חלה דלמיר:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שפירשו וכו' ולהביא בהן חטאת: (ב) ד"ה ולאפוקי וכו' נדורה בפני עצמו כמפורש דמי והדירו לאפוקי מהאי תנא:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה הא דאמרת וכו' שחיר יבול להביא בכולן עולה. לרץ למחוק התיבות שחיר יבול להביא בכולן עולה ליתא ט"ס: תוס' ד"ה אשר רבא וכו', ממותר חטאת ילקח בזה בזהמה והבשר לשם כלי"ט:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] תוס' ד"ה ולאפוקי מהאי תנא וכו' והי הוא מחייב חטאת ועולה וחטאת. מ' וחטאת נמחק: [ב] בא"ד וכל קרבנות מיר ויולדת ונרעט בני חד בקמא. י"ב ע"י תכופות דף קג: [ג] בא"ד וכשמפריש מעות לנתיס כלי"ט: [ד] ד"ה הא דלמרת מפורשין לא וכו' הגהיה: יס לתת טעם בדבר וכו' דכמו שהחטאת בזה לחובה כך עולה לחובה ולא לנדבה מן מ' דכמו עד לנדבה נמחק. וי"ב אצל לחובתי משמע חטאת ויחר משאר קרבנות שהחטאת בזה לעולם חובה כלי"ט ח"מ. ודברים אלו שייכים לקמן אחר מ' היינו כי אמר לקרבנות מירות. ח"מ: [ה] בא"ד היינו כי אמר לקרבנות מירות. י"ב כאלו סיגמ הגה"ה דלעיל: [ו] בא"ד וכוין דההוא תנא איירי כגון דקאמר לחובתי מהא מסייעו. תיבות מהא מסייעו נמחקו וי"ב משה"ה מסיים. ח"מ: [ז] בא"ד בשלמא לפי ראשון ויחא אלא לפי השני כלי"ט ח"מ: [ח] ד"ה אמר רבא וכו' אלא לרשב"ל כלי"ט: [ט] בא"ד כל דבר הבא ממותר אשט ומותר כלי"ט:

הגהות התוספות

1. י"ל יש לומר דדמי לומר שמצינן אין. 2. כס"א ולא. 3. י"ל ואמר בשעה שפריש. 4. י"ל ומה ששם

בהם קודם בקדושת עולה יתחלל על בזהמה וזו וי"ע כו'. 5. י"ל דכל. 6. י"ל אלו לחטאתי ואילו לעולתי וכו' כגון שהפריש כו'. 7. כס"א בלא הלכה. י"ל בלא הלכה דתקננה. ופי' ב"ר. 8. י"ל כיון. 9. נדג"ל דהלא. 10. תיבת לעיל נמחק. 11. י"ל אפשר. 12. תיבת לכהן נמחק.

מי שאמר פרק רביעי נזיר

שהפרישו מעות לקניהן. ואח"כ העשירו אַ כגון מלורע אם חייבי חטאת ועולה הן אם רצה להוסיף עליהן ולהביא ^(א) מהן חטאת בזהמה יביא: **מה** והיו לו **מעות סתומין** יפלו לנדבה. ואין מוששזין לדמי חטאת שבהן ^(ב) **תנא** נזיר וחייבי קנינן דדמו ליה. דנזיר

ט עמא מביא קנינן והואיל דקי"ל גבי נזיר טמא הכי אמרי' נמי לגבי נזיר טהור שאם מת והיו לו מעות סתומין יפלו לנדבה: **ולאפוקי מהא דסניא מי שהיה מחוייב חטאת ואמר הרי עלי ^(ג) עולה לנדבה והפריש מעות ואמר אלו לחובתי רצה להביא בזהם לא יביא. לפי שיש לומר שמא שם עולה חל עליהן ולהביא עולת בזהמה אי אפשר שמא לשם חטאת הפריש אותן המעות ולית להו תקנה וקמ"ל דהכי הוא גבי נזיר ודדמי ליה דחייב בחטאת ובעולה בבת אחת דהתם הוא דלמיר הלכה דיפלו לנדבה אצל כל היכא דלא נמחייב בחטאת ובעולה ^(ד) על מעשה אחד לא אמרי' הכי אלא ילכו לים המלח: **ע"א מי שהיה מחוייב חטאת**. דהיינו יולדת עשירה דמצינא חטאת עוף ולא עולת העוף ואמרה הרי עלי עולת העוף והפרישה מעות ואמרה אלו לחובתי רצתה להוסיף ולהביא חטאת בזהמה לא תביא דהא**

אינה מחוייבת חטאת בזהמה רצתה להביא עולת בזהמה לא תביא שהיא לא נדרה אלא עולת העוף מת כלומר ממה והיו לה מעות סתומים ילכו לים המלח משום דאיכא למימר הו'שמה לשם חטאת בלבד הפרישתן שהרי לא הוקצעו כוון ביחד לחטאת העוף ולעולת העוף דעל חטאת העוף היה ו'החיוצ בפני עצמו ועל עולת העוף היתה נדורה בפני עצמו ^(ה) דכמפורש דמי ו'והאי לאפוקי מהאי תנא דלמיר ילכו לים המלח אצל גבי שאר חייבי קנינן דחייבים להביא חטאת העוף ועולת העוף הואיל והוקצעו ביחד דעל שניהם נמחייבה בבת אחת הילכך כי מתה והיו לה מעות סתומין יפלו לנדבה דהויין סתומין מעליא: **אמר רב אשי הא דלמיר'**. גבי מעות שאם היו מפורשין דדמי חטאת ילכו לים המלח ודמי עולה יקרבז עולה כו' מ'לא תימא דלא הוו מפורשין ט"א לאו דלמיר אלו לחטאתי אלא אפילו [אמר] אלו לחובתי הרי אלו מפורשין ודמי חטאת ילכו לים המלח ודמי עולה יקרבז עולה וכו' והכי דמי סתומים דלמיר יפלו לנדבה כגון שהפרישן ביחד קמם ולא הו'לא בשפתיו כלום: **אם נפלה דמי חטאת מצניהן**. הרי הן **כמפורשין**. והשאר לא יפלו לנדבה אצל מביא בדמי חזיין עולה ודדמי חזיין שלמים בלא לחס:

תניא

ולשלמי ולעולתי ולא הפרידס כלל מפורשין הן פ' מפורשים בתעריצות ולא נישנית בהן ההלכה דנימא כיון דדמי חטאת מעורבין בזהם יפלו לנדבה אלא אדרבה כוון ילכו לים המלח ולא' היינו דין דמפורשין דמתניתין דקאמר דעולה תקרבז עולה דהתם מזכורין הן מזכורין דמיס הללו לחטאת והללו לשלמים כל אחד קרבז כדיוו ודמי חטאת לים המלח ולהאי לישנא כי גמירי דסתומים יפלו לנדבה היינו כי אמר אלו לחובתי: הגה"ה יס לתת טעם בדבר כשאמר לקרבנות מירותי הוו סתומין גמורין שאין במשמעות לשונו חטאת ויחר משאר קרבנות ^(א) ודכמו שהחטאת בזה לחובה כך עולה לחובה ולא לנדבה: הגה"ה איכא דלמרי כי אמר לחובתי נמי כמפורשין בתעריצות הן וילכו לים המלח דלחובתי משמע לכל חובתי צין לחטאת צין לעולה וסתומים דיפלו לנדבה ^(ב) היינו כי אמר לקרבנות מירותי שלא פירש חטאת בהן ומ"מ משמע נמי דלכל קרבנות קאמר ולא היה יכול להביא בכולן קרבן א' אצל אמר למירותי גרידא שלא הזכיר קרבנות ויכול להביא בכולן קרבן א' דלמקלמ מירותו משמע ואם מת הלכה? נתקבלה בזמיר יפלו לנדבה * שהרי יכול להביא בכולן עולה וקשה דא"כ כי אמר לחובתי דילכו לים המלח ואפי' בזמיר וא"כ מאי האי דקאמר לעיל ולאפוקי מהאי תנא כו' וכיון* דההוא תנא איירי כגון דקאמר לחובתי ו'ומהא מסייעו דילכו לים המלח והלא* גם בזמירות נמי כי אמר לחובתי אמרי' להאי לישנא דילכו לים המלח בשלמא לפי' ^(א) ר"ת ניחא אלא לפי' רש"י מאי מפקא וי"ל דסיפא דברייתא לעיל^(ב) מפקא דקמני מת והיו לו מעות סתומין שלא הזכיר עליהם לחובתי אלא אמר אלו יחיו לקרבנותי ילכו לים המלח דאי ארישא דוקא קאי היכא דלמיר לחובתי לימא מת ילכו לים המלח דמאי האי דקאמר מת והיו לו מעות סתומין והא ברישא נמי בסתומין קיימי אלא ודאי אחי למימר סתומים אחריני שלא הזכיר ברישא דברישא איירי דלמיר לחובתי וסיפא אחי למימר דלפילו כי אמר לקרבנותי דילכו לים המלח וכה"ג כי אמר לקרבנות מירותי יפלו לנדבה: **אמר רבא הא דאמרן סתומין יפלו לנדבה אם נפלה דמי חטאת מביניהם** [הוא] כמו שהפריש מן קלת הנזור ואמר אלו לחטאת והשאר לשאר מירותי לעולה ולשלמים ומת הרי שאר המעות כמפורשין ואף שהן סתומים בזה לא אמרי' דיפלו כוון לנדבה אלא יביא חזיין לעולה וחזיין לשלמים והלכה לא נשנית אלא כשדמי חטאת מעורבין בהן וא"ת התינא לר' יוחנן דלמיר הלכה בזמיר אומר^(א) דכך נתקבלה ההלכה אלא ח'לר"ש צן לוי דדריש קרא דמותר נדר לנדבה אפילו אין דמי חטאת מעורבין בהן יפלו לנדבה דהאי נמי מותר נדר הוא דכל קרבנות מיר נדרה לאם באים וי"ל דסברא הוא להעמיד קרא כשדמי חטאת מעורבים בהן דוקא דהכי משכחת צעלמא דמותר חטאת

בה לנדבה כדלמיר צפ' ולד חטאת (תמורה דף גז:.) וצוצמים צפרק טבול יוס (דף קא.) זה מדרש דרש היודע הכהן אשם הוא לכהן^(א) אשם הוא לה' להביא כל דבר הבא ממותר אשם ^(ב) * ממותר חטאת ילקח בזהם בזהמה והבשר לבעלים והעורות לכהנים ולפי שמלינו צעלמא דמותר חטאת באלן לנדבה סברא להעמיד זה הפסוק היכא שהפריש מעות ודמי חטאת מעורבין בהן:

פרק רביעי נזיר

כו.

מת והיו לו **מעות סתומין** יפלו לנדבה. אע"פ שדמי חטאת מעורבין בהן: **תנן** נזיר ובז' דדמי זייה. י"מ דהלכה כך נשנית נזיר וכל דדמי ליה. וא"ת במאי דמי לזמיר שמצינן? על דבר אחד שני קרבנות כמו נזיר על מזירותו ויולדת ומלורע שמביאים גם הם על ד"א צ' קרבנות: **ולאפוקי מהאי תנא**. כלומר ר' יוחנן דקאמר

הלכה היא בזמיר דמשמע בזמיר ולא דבר אחר לאפוקי מהאי תנא דתניא מי שמחוייב חטאת שאכל חלב דלמיר הרי עלי עולה דהיינו נדבה והרי הוא מחוייב חטאת ועולה ^(א) [וחטאת] לא? [עלן דבר אחד הן שהחטאת בא על החלב והעולה בזמיר והפריש מעות ואמר (בשם)^(ב) כשהפריש אלו לחובתי ומשמע לכל מה שהיה חייב לפיכך אם רצה להביא בכולן חטאת בזהמה לא יביא עולת בזהמה לא יביא מפני שהן מעורבין ואין לו תקנה עד שיביא צ' בזהמות ויאמר כל מה שיש במעות אלו לקדושת חטאת יחול על בזהמה וז' וי"ע דמאי שא דלעיל גבי הפריש מעות רצה להביא חטאת בהן יביא עולה יביא ולא אמרינן דהפרשה היתה לשניהם דוקא אלא צידו להביא מכולן (אלא) או חטאת או עולה וכן לעיל כי מפריש

מעות למזירותו אמר מפני שראויין להביא בכולן שלמים ושמה י"ל כי אמר בלשון זה לחובתי משמע לכל מה שהוא חייב הילכך הפרשה היתה לשיניהם ולא יוכל להביא בכולן אחד מהם אצל למזירותו או לזרעמו משמע שפיר למקלמ מזירותו או למקלמ לזרעמו ועוד יש לחלק היכא דהפריש למזירותו או ללזרעמו ^(א) וכל* קרבנות מיר ויולדת וזרעת בני חד בבתא ^(א) (ויזאה) לבן יכול להביא מתחילה מכל דמי הקן פרידה אחת או חטאת או עולה הילכך כשהשעיר מביא מכולן או חטאת או עולה אצל הכא דמחוייב חטאת מחלב שאכל ועולה נדורה לאו בני חד בבתא אינון וכשמפריש מעות ^(א) לשמם אין יכול להביא מכולן אחת מהן: **מת** והיו לו **מעות סתומים יבאו י"ם המלח** וכו'. דכיון דלא מיייתי חטאת ועולה אחד מילתא לא גמירי בזה הילכתא דיפלו לנדבה אלא כשהחטאת והעולה באין בשציל דבר א' אצל היכא שהחטאת בזה על החלז והעולה נדורה לא גמירי בזה דיפלו לנדבה: ולאפוקי מהאי תנא. פ' דלא דמי נזיר דלמיתא דהאי תנא ולא פליג ר' יוחנן להאי תנא ולא האי תנא ארי' יוחנן: **הא דאמרת מפורשים לא**. ששנינו במשניות דמי חטאת ילכו לים המלח וכו' ולא אמרי' יפלו כוון לנדבה לא תימא דוקא אלו לחטאתי* כגון שהפריש ג' בצורין כל אחד בפני עצמו אצל בצבור אחד נדבה אלא אפי' שהפריש בצבור אחד ואמר אלו יחא לחטאתי ושלמי ולעולתי ולא הפרידס כלל מפורשין הן פ' מפורשים בתעריצות ולא נישנית בהן ההלכה דנימא כיון דדמי חטאת מעורבין בזהם יפלו לנדבה אלא אדרבה כוון ילכו לים המלח ולא' היינו דין דמפורשין דמתניתין דקאמר דעולה תקרבז עולה דהתם מזכורין הן מזכורין דמיס הללו לחטאת והללו לשלמים כל אחד קרבז כדיוו ודמי חטאת לים המלח ולהאי לישנא כי גמירי דסתומים יפלו לנדבה היינו כי אמר אלו לחובתי: הגה"ה יס לתת טעם בדבר כשאמר לקרבנות מירותי הוו סתומין גמורין שאין במשמעות לשונו חטאת ויחר משאר קרבנות ^(א) ודכמו שהחטאת בזה לחובה כך עולה לחובה ולא לנדבה: הגה"ה איכא דלמרי כי אמר לחובתי נמי כמפורשין בתעריצות הן וילכו לים המלח דלחובתי משמע לכל חובתי צין לחטאת צין לעולה וסתומים דיפלו לנדבה ^(ב) היינו כי אמר לקרבנות מירותי שלא פירש חטאת בהן ומ"מ משמע נמי דלכל קרבנות קאמר ולא היה יכול להביא בכולן קרבן א' אצל אמר למזירותי גרידא שלא הזכיר קרבנות ויכול להביא בכולן קרבן א' דלמקלמ מירותו משמע ואם מת הלכה? נתקבלה בזמיר יפלו לנדבה * שהרי יכול להביא בכולן עולה וקשה דא"כ כי אמר לחובתי דילכו לים המלח ואפי' בזמיר וא"כ מאי האי דקאמר לעיל ולאפוקי מהאי תנא כו' וכיון* דההוא תנא איירי כגון דקאמר לחובתי ו'ומהא מסייעו דילכו לים המלח והלא* גם בזמירות נמי כי אמר לחובתי אמרי' להאי לישנא דילכו לים המלח בשלמא לפי' ^(א) ר"ת ניחא אלא לפי' רש"י מאי מפקא וי"ל דסיפא דברייתא לעיל^(ב) מפקא דקמני מת והיו לו מעות סתומין שלא הזכיר עליהם לחובתי אלא אמר אלו יחיו לקרבנותי ילכו לים המלח דאי ארישא דוקא קאי היכא דלמיר לחובתי לימא מת ילכו לים המלח דמאי האי דקאמר מת והיו לו מעות סתומין והא ברישא נמי בסתומין קיימי אלא ודאי אחי למימר סתומים אחריני שלא הזכיר ברישא דברישא איירי דלמיר לחובתי וסיפא אחי למימר דלפילו כי אמר לקרבנותי דילכו לים המלח וכה"ג כי אמר לקרבנות מירותי יפלו לנדבה: **אמר רבא הא דאמרן סתומין יפלו לנדבה אם נפלה דמי חטאת מביניהם** [הוא] כמו שהפריש מן קלת הנזור ואמר אלו לחטאת והשאר לשאר מירותי לעולה ולשלמים ומת הרי שאר המעות כמפורשין ואף שהן סתומים בזה לא אמרי' דיפלו כוון לנדבה אלא יביא חזיין לעולה וחזיין לשלמים והלכה לא נשנית אלא כשדמי חטאת מעורבין בהן וא"ת התינא לר' יוחנן דלמיר הלכה בזמיר אומר^(א) דכך נתקבלה ההלכה אלא ח'לר"ש צן לוי דדריש קרא דמותר נדר לנדבה אפילו אין דמי חטאת מעורבים בהן דוקא דהכי משכחת צעלמא דמותר חטאת

בה לנדבה כדלמיר צפ' ולד חטאת (תמורה דף גז:.) וצוצמים צפרק טבול יוס (דף קא.) זה מדרש דרש היודע הכהן אשם הוא לכהן^(א) אשם הוא לה' להביא כל דבר הבא ממותר אשם ^(ב) * ממותר חטאת ילקח בזהם בזהמה והבשר לבעלים והעורות לכהנים ולפי שמלינו צעלמא דמותר חטאת באלן לנדבה סברא להעמיד זה הפסוק היכא שהפריש מעות ודמי חטאת מעורבין בהן:

תניא

עין משפט

גר מצוה

לו א מיי פ"ה מהל' פסולי מוקדשין הל"צ:
לח ב מיי שם הל' יג וע"ש בזהשגות ובכ"מ:
לב ג מיי פ"ט מהל' מירות הל"ד:

פ' הרא"ש

רצה להביא חטאת בהמה יביא וכו' [ולאן] מכביא שאם ירצה להביא בכל המצוות חטאת העוף או עולת העוף [דמביא] דלשם עופות (לא) הופרישו אלא אפי' בהמה יכול להביא בהם אם העשיר: תנא נזיר וה"ה לחייבי קנינן דדמי ליה שמחוייבים לחובתי ועולה כמו נזיר: חטאת ועולה מהא דתניא מי שהיה מחוייב חטאת שעבר על א' מכל חייבי כריתות שמביאין על שגגתן חטאת ואמר הרי עלי עולה והפריש מעות ואמר אלו לחובתי משמע לכל מה שחייב והיו הוא מחוייב חטאת ועולה או דלמא לחובת חטאת קאמר או לחובת עולה קאמר או לשניהם קאמר. אינו יכול להביא בכולן חטאת ולא בכולן עולה אלא בחציין חטאת ובחציין עולה דמעורבי' הם דמי חטאת ודמי עולה. ואם רוצה להביא בהם חטאת יקח מעות אחרים ויאמר אם דמי חטאת הם הרי טוב. ואם דמי עולה הם הרי הם מחוללים על מעות הללו ויקח בראשון חטאת ובשנייה עולה. וכן אם ירצה להביא מהם עולה יעשה כן ואם רוצה להביא בהם חטאת ועולה יביא ביהמות ויאמר מה שיש במעות הללו דמי חטאת יהיו מחוללים על בהמה. ודמי עולה על בהמה זו. והתם בני חדא בבתא דנימא דלעיל רצה להביא חטאת בהמה יביא עולת העוף יביא דהתם בני חדא בבתא דנימא דשניהם על דבר א' באו. מת והיו לו מעות סתומים כלומר והגני' מעות אלו סתומים ולא ביזר אם לחטאת אם לעולה או לשניהם דכפרי' ילכו לים המלח דלא גמירי דיפלו לנדבה אלא היכא דבאין לחובת דבר אחר. ור"ת פ' ולאפוקי הא דתניא דהאי תנא פליג אמתי' ולית ליה ^(א) הילכך הוא כחייבי קנין: אלא אפי' אמר אלו לחטאתי ולשלמי מפורשי' הן כיון דהזכיר שם קרבן דלא גמירי סתומים לגמרי כגון דאמר אלו לחובתי או לקרבנותי אלא אפי' אמר אלו לחובתי מפורשים הם ולא מקרי סתומים אלא באלו לקרבנותי אבל לחובתי יש במשמע לשון חטאת דאניא באה כי אם חובה וכל היכא שנתפרשה החטאת לא גמירי: דאמר רבא אם נפלה דמי חטאת מביניהן כגון שאמר אלו לחטאתי:

^(א) נראה דצ"ל ולית ליה הא דתנא דברייתא אלא הרי הוא כחייבי קנין: